

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

דברים פרק כג'

- (י) כי תצא מחנה על איביה ונשמרת מכל דבר רע: (י) כי תצא מחנה על איביה ונשמרת מכל דבר רע: (י) ארי תפוק משריתא על בעלי דבקה ותסתמר מכל מדעם ביש:
- (יא) כי יהיה בה איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה ויצא אל מחוץ למחנה לא יבא אל תוך המחנה: (יא) כי יהיה בה איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה ויצא אל מחוץ למחנה לא יבא אל תוך המחנה: (יא) ארי יהי בה גבר די לא יהי דכי מקרה ליליא ויפוק למברא למשריתא לא יעול לגו משריתא:
- (יב) והיה לפנות ערב ירחץ במים וכבא השמש יבא אל תוך המחנה: (יב) והיה לפנות ערב ירחץ במים וכבא השמש יבא אל תוך המחנה: (יב) ויהי למפני ומשא יסחי במיא וכמעל שמשא יעול לגו משריתא:
- (יג) ויך תהיה לה מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ: (יג) ויך תהיה לה מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ: (יג) ואתר מתקו יהי לה מברא למשריתא ותפוק תמן לברא:
- (יד) ויתר תהיה לה על אונגה והיה בשבתה חוץ וחרפתה בה ושבת וכסית את צאתה: (יד) ויתר תהיה לה על אונגה והיה בשבתה חוץ וחרפתה בה ושבת וכסית את צאתה: (יד) וספתא תהי לה על זינה ויהי במייתבה לברא ותחפר בה ותתוב ותכסי ית מפקתה:
- (טו) כי יהוה אלהיה מתהלך בקרב מחנה לה הצילה ולתת איביה לפניו והיה מחנה קדוש ולא יראה בה ערות דבר ויהי מחנה קדוש ולא יראה בה ערות דבר ושב מאחריה: (טו) כי יהוה אלהיה מתהלך בקרב מחנה לה הצילה ולתת איביה לפניו והיה מחנה קדוש ולא יראה בה ערות דבר ושב מאחריה: (טו) ארי יי אלהי שכנתה מהלכא בגו משריתא לשזבותה ולממסר בעלי דבקה קדמה ותהי משריתא קדישא ולא יתחזי בה עברת פתגם ויתוב מימרה מלאוטבא לה:
- (טז) לא תסגיר עבד אל אדניו אשר ינצל אליה מעם אדניו: (טז) לא תסגיר עבד אל אדניו אשר ינצל אליה מעם אדניו: (טז) לא תמסר עבד עממין ליד רבונה דישתוב לותה מלות רבונה:
- (יז) עמה ישב בקרבה במקום אשר יבחר באחד שעריה בטוב לו לא תוננו: (יז) עמה ישב בקרבה במקום אשר יבחר באחד שעריה בטוב לו לא תוננו: (יז) עמה יתב בינה באתרא די יתרגעי בחדא מן קרויה בדייטב לה לא תוננו:
- (יח) לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל: (יח) לא תהיה קדשה מבנות ישראל ולא יהיה קדש מבני ישראל: (יח) לא תהי אתתא מבנת ישראל לגבר עבד ולא יסב גברא מבני ישראל אתתא אמה:
- (יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר פלב בית יהוה אלהיה לכל נדר פי תועבת יהוה אלהיה גם שניהם: (יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר פלב בית יהוה אלהיה לכל נדר פי תועבת יהוה אלהיה גם שניהם: (יט) לא תעל אגר זניתא וחולפן כלבא לבית מקדשא דיין אלהי לכל נדרא ארי מרחק קדם יי אלהי אפ תרניחון:
- (כ) לא תשׂיף לאחיה נשׂיף כסף נשׂיף אכל נשׂיף כל דבר אשר ישׂיף: (כ) לא תשׂיף לאחיה נשׂיף כסף נשׂיף אכל נשׂיף כל דבר אשר ישׂיף: (כ) לא תרבי לאחיה רבית כסף רבית עבוד רבית כל מדעם דמתרבי:
- (כא) לנכרי תשׂיף ולאחיה לא תשׂיף למען יברכה יהוה אלהיה בכל משלח ידך על הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה: (כא) לנכרי תשׂיף ולאחיה לא תשׂיף למען יברכה יהוה אלהיה בכל משלח ידך על הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה: (כא)

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

לְכַר עִמְמִין וְלֹאֲחֻזָּה לֹא תִרְבִּי בְדִיל דִּיבְרַכְנָהּ יִי אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אוֹשְׁטוֹת יָדָךְ עַל אֲרַעָא דִּי אַתְּ עֲלַל לְתַמְנָן לְמִירְתָּהּ:

(כב) כִּי תֵדַר גֵּדֶר לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵר לְשִׁלְמוֹ כִּי דָרַשׁ יִדְרָשְׁנֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעַמְּךָ וְהָיָה בְּךָ חֶטְאֵא: (כב) כִּי תֵדַר גֵּדֶר לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵר לְשִׁלְמוֹ כִּי דָרַשׁ יִדְרָשְׁנֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעַמְּךָ וְהָיָה בְּךָ חֶטְאֵא: (כב) אֲרִי תֵדַר גֵּדֶר קָדָם יִי אֱלֹהֶיךָ לֹא תֵאָחֵר לְשִׁלְמוֹתֶיהָ אֲרִי מֵתַבַּע וְתַבְעִנָּהּ יִי אֱלֹהֶיךָ מִנֶּה וַיְהִי בְּךָ חוֹבָא:

(כג) וְכִי תִחְדַּל לְגֵדֶר לֹא יְהִיָּה בְּךָ חֶטְאֵא: (כג) וְכִי תִחְדַּל לְגֵדֶר לֹא יְהִיָּה בְּךָ חֶטְאֵא: (כג) וְאֲרִי תִתְמַנַּע לְמַגְדֵּר לֹא יְהִי בְּךָ חוֹבָא:

(כד) מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִשְׁמַר וְעִשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נִדְרַתָּ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ: (כד) מוֹצֵא שְׁפָתֶיךָ תִשְׁמַר וְעִשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נִדְרַתָּ לִיהוָה אֱלֹהֶיךָ נִדְבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ: (כד) אִפְקוֹת סְפוּתָה תִטַּר וְתַעֲבֹד כַּמָּא דִּי נִדְרַתָּא קָדָם יִי אֱלֹהֶיךָ נִדְבָתָא דִּי מִלְּתָא בְּפוּמְךָ:

(כה) כִּי תִבָּא בְּכָרִם רַעָה וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כַּנֶּפֶשׁ שְׂבַעְךָ וְאָל כְּלִיךָ לֹא תִתֵּן: (כה) כִּי תִבָּא בְּכָרִם רַעָה וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כַּנֶּפֶשׁ שְׂבַעְךָ וְאָל כְּלִיךָ לֹא תִתֵּן: (כה) אֲרִי תִתְגַּר בְּכָרְמָא דְחִבְרָה וְתִיכּוֹל עֲנָבִין כַּנֶּפֶשׁ שְׂבַעְךָ וְלִמְאָנָה לֹא תִתֵּן:

(כו) כִּי תִבָּא בְּקִמַּת רַעָה וְקִטְפַתָּ מְלִילַת בִּידָךְ וְחִרְמַשׁ לֹא תִנִּיף עַל קִמַּת רַעָה: (כו) כִּי תִבָּא בְּקִמַּת רַעָה וְקִטְפַתָּ מְלִילַת בִּידָךְ וְחִרְמַשׁ לֹא תִנִּיף עַל קִמַּת רַעָה: (כו) אֲרִי תִתְגַּר בְּקִמַּתָּא דְחִבְרָה וְתִקְטוּף מְלִילָן בִּידָךְ וּמְגִלָּא לֹא תִרִים עַל קִמַּתָּא דְחִבְרָה:

כז (א) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָעֵלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מֵצָא בָּהּ עֲרוֹת דְּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ: (א) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָעֵלָהּ וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מֵצָא בָּהּ עֲרוֹת דְּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ: (א) אֲרִי יִסַּב גְּבַר אֲתָמָא וְיִבְעֵלָנָהּ וַיְהִי אִם לֹא תִשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינֵיהּ אֲרִי אִשְׁכַּח בָּהּ עֲבֵרַת פְּתָגָם וְיִכְתּוּב לָהּ גִּט פְּטוּרִין וַיְהִי בִידָהּ וַיִּפְטְרָנָהּ מִבֵּיתָהּ:

(ב) וַיִּצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר: (ב) וַיִּצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ אַחֵר: (ב) וְתַפּוּק מִבֵּיתָהּ וְתַהֵי וְתַהֵי לְגַבְרָא אַחֵר:

(ג) וְשִׁנְאָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן אֲשֶׁר לָקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: (ג) וְשִׁנְאָה הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֵרוֹן אֲשֶׁר לָקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה: (ג) וַיִּסְנַנָּה גְבַרָא בְּתַרְאָה וְיִכְתּוּב לָהּ גִּט פְּטוּרִין וַיְהִי בִידָהּ וַיִּפְטְרָנָהּ מִבֵּיתָהּ אוֹ אֲרִי יָמוּת גְּבַרָא בְּתַרְאָה דְנִסְבָּה לָהּ לְאַנְתּוֹ:

(ד) לֹא יוּכַל בְּעֵלָהּ הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְחָהּ לְשׁוּב לְקַחְתָּהּ לְהִיּוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִטְמָאָהּ כִּי תוֹעֵבָה הוּא לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תִחְטִיא אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה: (ד) לֹא יוּכַל בְּעֵלָהּ הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְחָהּ לְשׁוּב לְקַחְתָּהּ לְהִיּוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִטְמָאָהּ כִּי תוֹעֵבָה הוּא לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תִחְטִיא אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה: (ד) לִית לָהּ רֵשׁוֹ לְבַעֲלָהּ קַדְמָאָה דִּי פְטְרָהּ לְמַתָּב לְמַסְבָּה לְמַהוּי לָהּ לְאַנְתּוֹ בְּתַר דִּי אִסְתְּאָבֵת אֲרִי מִרְחָקָא הוּא קָדָם יִי וְלֹא תִחְטִיב יַת אֲרַעָא דִּי יִי אֱלֹהֶיךָ יְהִי לָךְ אַחְסָנָא:

(ה) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בְּצַבָּא וְלֹא יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל דְּבָר נְקִי יְהִיָּה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח: (ה) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בְּצַבָּא וְלֹא יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל דְּבָר נְקִי יְהִיָּה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת וְשִׁמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח: (ה) אֲרִי יִסַּב גְּבַר אֲתָמָא חֲדָתָא לֹא יִפּוּק בְּחִילָא וְלֹא יַעֲבֹר עֲלוּהִי לְכָל מַדְעָם פְּנֵי יְהִי לְבֵיתָהּ שְׂתָא חֲדָא וַיְחַדְּי יַת אֲתָמָה דִּי נִסַּב:

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

- (י) לא יחבל רחים ורכב פי נפש הוא חבל: (י) לא יחבל רחים ורכב פי נפש הוא חבל: (י) לא תסב משכונא רחיא ורכבא ארי בהון מתעבד מזון לכל נפש: (י) כי ימצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא ובערת הרע מקרבך: (י) כי ימצא איש גנב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגנב ההוא ובערת הרע מקרבך: (י) ארי ישתכח גבר גנב נפשא מאחיהו מבני ישראל ויתגר בה ויזבננה ויתקטל גנבא ההוא ותפלי עבד דביש מבינה: (ח) השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הפהנים הלויים כאשר צויתם תשמרו לעשות: (ח) השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הפהנים הלויים כאשר צויתם תשמרו לעשות: (ח) אסתמר במכתש סגירו למטר לחרא ולמעבד ככל די ילפון יתכון פהניא לואי כמא די פקדתנן תטרוו למעבד: (ט) זכור את אשר עשה יהוה אליה למרים בדרך בצאתכם ממצרים: (ט) זכור את אשר עשה יהוה אליה למרים בדרך בצאתכם ממצרים: (ט) הוי דכיר ית די עבד יי אלהי למרים בארחה במפקדון ממצרים: (י) כי תשה ברעה משאת מאומה לא תבא אל ביתו לעבט עבטו: (י) כי תשה ברעה משאת מאומה לא תבא אל ביתו לעבט עבטו: (י) ארי תרשי בחכרה רשו מדעם לא תעול לביתה למסב משכונה: (יא) בחוץ תעמד והאיש אשר אתה נשה בו יוציא אליך את העבט החוצה: (יא) בחוץ תעמד והאיש אשר אתה נשה בו יוציא אליך את העבט החוצה: (יא) בכרא תקום ונברא די את רשי בה יפק לותך ית משכונא לכרא: (יב) ואם איש עני הוא לא תשכב בעבטו: (יב) ואם גבר מסכן הוא לא תשכב במשכונה: (יג) השב תשיב לו את העבט כבוא השמש ושכב בשלמתו וברכך ולך תהיה צדקה לפני יהוה אלהיך: (יג) השב תשיב לו את העבט כבוא השמש ושכב בשלמתו וברכך ולך תהיה צדקה לפני יהוה אלהיך: (יג) אתבא תתב לה ית משכונא כמעל שמשא וישכוב בכסותה וברכך ולך תהי זכותא קרם יי אלהיך: (יד) לא תעטק שכיר עני ואביון מאחיה או מגרה אשר בארצה בשעריה: (יד) לא תעטק שכיר עני ואביון מאחיה או מגרה אשר בארצה בשעריה: (יד) לא תעטק אנרא עניא ומסכנא מאחיה או מגירך די בארעה בקרויך: (טו) ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש פי עני הוא ואליו הוא נשא את נפשו ולא יקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא: (טו) ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש פי עני הוא ואליו הוא נשא את נפשו ולא יקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא: (טו) ביומה תתן אגרה ולא תעול עלוהי שמשא ארי עניא הוא ולה הוא מסר ית נפשה ולא יקרי עלך קרם יי ויהי בך חובא: (טז) לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו יומתו: (טז) לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו יומתו: (טז) לא יומתו אבות על פום בנן ובנן לא יומתו על פום אבות אנט בחובה ימותו: (יז) לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה: (יז) לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה: (יז) לא תצלי דין גירא ויתמא ולא תסב משכונא לבוש ארמלא: (יח) וזכרת פי עבד היית במצרים ויפדה יהוה אלהיך משם על בן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה: (יח) וזכרת פי עבד היית במצרים ויפדה יהוה אלהיך משם

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

על פן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה: (ח) ותדבר ארי עבדא הויתא במצרים ופרקה יי אלהה מתמן על פן אנא מפקדה למעבד ית פתגמא הריו:

(יט) כי תקצר קצירך בשדה ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולא למנה יהיה למען יברכה יהוה אלהיך בכל מעשה ידיך: (יט) כי תקצר קצירך בשדה ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולא למנה יהיה למען יברכה יהוה אלהיך בכל מעשה ידיך: (יט) ארי תחזור חצרה בחקלה ותנשי עמרא בחקלא לא תתוב למסבה לגיורא ליתמא ולאמלא יהי בדיל דיברכנה יי אלהה בכל עובדי ידה:

(כ) כי תחבט זיתך לא תפאר אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה: (כ) כי תחבט זיתך לא תפאר אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה: (כ) ארי תחבט זיתך לא תפלי בתרה לגיורא ליתמא ולאמלא יהי:

(כא) כי תבצר פרמך לא תעולל אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה: (כא) כי תבצר פרמך לא תעולל אחריו לגר ליתום ולא למנה יהיה: (כא) ארי תקטוף פרמך לא תעלל בתרה לגיורא ליתמא ולאמלא יהי:

(כב) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים על פן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה: (כב) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים על פן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה: (כב) ותדבר ארי עבדא הויתא בארעא ומצרים על פן אנא מפקדה למעבד ית פתגמא הריו:

כה (א) כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטו והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע: (א) כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטו והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע: (א) ארי יהי דין בין גבריא ויתקרבו לדינא וידוננו ויזכנו ית זכאה ויחבונו ית חיבא:

(ב) והיה אם בן הכות הרשע והפילו השפט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר: (ב) והיה אם בן הכות הרשע והפילו השפט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר: (ב) ויהי אם בר חיבא לאלקאה חיבא וירמנה דינא וילקנה קרמוהי כמסת חובתה במנון:

(ג) ארבעים יפנו לא יסיף פן יסיף להכתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיה לעיניו: (ג) ארבעים יפנו לא יסיף פן יסיף להכתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיה לעיניו: (ג) ארבעים ילקנה לא יוסף דילמא יוסף לאלקויתה על אליו מכה רבא ויגל אחוה לעיניו:

(ד) לא תחסם שור בדישו: (ד) לא תחסם שור בדישו: (ד) לא תחוד פום תורא בדישו:

(ה) כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה: (ה) כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה: (ה) ארי יתבנו אחיו פחדא וימות חד מנהון ובר לית לה לא תהי אתת מתנא לברא לגבר אוחרו יבמה יעול עלה ויסבה לה לאנתו ויבמה:

(ו) והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל: (ו) והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל: (ו) ויהי בוכרא די תלד יקום על שמה דאחיה מתנא ולא יתמחי שמה מישראל:

(ז) ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו ועלתה השערה אל הזקנים ואמרה מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי: (ז) ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו ועלתה השערה אל הזקנים ואמרה מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי: (ז) ואם לא יצבי גברא למסב ית יבמתה ותסב יבמתה לתרע בית דינא לקדם סביא ותימר לא צבי יבמי לאקמא לאחיהי שמה בישראל לא אבי ליבמות:

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

רש"י

(כה) כי תבא בכרם רעך – צפועל הכתוב מדבר:

ואל פליך לא תתן – מכאן שלא דברה תורה אלא בשעת הבציר בזמן שאתה נותן לכליו של בעל הבית אבל אם בא לעדור ולקשקש אינו אוכל: כנפשך – כמה שתראה: שבעך – ולא אכילה גסה:

(כו) כי תבא בקמת רעך. אף זו צפועל הכתוב מדבר:

(א) כי מאלא בה ערות דבר – מורה עליו לגרסה שלא תמלא חן בעיניו (ס"א מורה שלא תמלא חן בעיניו):

(ב) לאיש אחר – אין זה בן זוגו של ראשון הוא הוליא רשעה מתוך ביתו וזה הכניסה:

(ג) ושנאה האיש האחרון – הכתוב מבשרו שסופו לשנאותה ואם לאו קוברתו שנאמר או כי ימות:

(ד) אחרי אשר הוטמאה – לרבות סוטה שנכתרה:

(ה) אשה חדשה – שהיא חדשה לו ואפילו אלמנה פרט למחזיר גרושתו: ולא יעבור עליו – דבר הצבא: לכל דבר – שהוא לורך הצבא לא לספק מים ומזון ולא לתקן דרכים אבל החוזרים מעורכי המלחמה ע"פ כהן כגון בנה בית ולא חנכו או ארש אשה ולא לקחה מספיקין מים ומזון ומתקנין את הדרכים: יהיה לביתו – אף בשביל ביתו אם בנה בית וחנכו ואם נטע כרם וחללו אינו זו מביתו בשביל כרכי המלחמה: לביתו – זה ביתו: יהיה – לרבות את כרמו: ושמה – ישמה את אשתו ותרגומו ויחדי ית אתתיה והמתרגם ויחדי עם אתתיה טועה הוא שאין זה תרגום של ושמה אלא של ושמה:

(ו) רחים – היא התחונה: ורפב – היא העליונה: לא יחבל – אם בא למשכנו על חובו צב"ד לא ימשכנו דברים שעושים בהן אוכל נפש:

(ז) כי ימלא – בעדים והתראה וכן כל ימלא שבתורה: והתעמר בו – אינו חייב עד שישתמש בו:

(י) כי תלא וגו' ונשמרת – שהשטן מקטרג בשעת הסכנה:

(יא) מקרה לילה – דיבר הכתוב בהווה: ויאלא אל מחוץ למחנה – זו מ"ע: ולא יבא אל תוך המחנה – זו מורה לא תעשה. ואסור ליכנס למחנה לילה וכ"ש למחנה שכינה:

(יב) והיה לפנות ערב – סמוך להערב שמשו יטובל שאינו טהור בלא הערב השמש:

(יג) ויד תהיה כך – כתרגומו כמו איש על ידו: מחוץ למחנה – חוץ לענו:

(יד) על אונק – לבד משאר כלי תשמישך: אונק – כמו כלי זינד: ולא יראה בד – הקב"ה ערות דבר:

(טז) לא תסגיר עבד – כתרגומו ד"א אפילו עבד כנעני של ישראל שברח מחוזה לארץ לארץ ישראל:

(יח) לא תהיה קדשה – מופקרת מקודשת ומזומנת לזנות: ולא יהיה קדש – מזומן למשכב זכור ואונקלוס תרגם לא תהא אתתא מבנת ישראל לגבר עבדא שאף זו מופקרת לבעילת זנות היא מאחר שאין קדושין תופסין לו בה שהרי הוקשו לחמור שנאמר שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור ולא יסב גברא מבני ישראל אתתא אמתא שאף הוא נעשה קדש על ידה שכל בעילותיו בעילות זנות שאין קדושין תופסין לו בה:

(יט) אתנו זונה – נתן לה טלה באתננה פסול להקרבה: ומחיר כלב – החליף שה בכלב: גם שניהם – לרבות שנויים כגון חטים ועשין סלת:

(כ) לא תשיך – אזהרה ללוה שלא יתן רבית למלוה. ואח"כ אזהרה למלוה את כספך לא תתן לו בנשך:

(כא) לנכרי תשיך – ולא לאחיד לאו הבא מכלל עשה עשה לעבור עליו בשני לאוין ועשה:

(כב) לא תאחר לשלמו – שלשה רגלים ולמדוהו רבותינו מן המקרא:

(כד) מולא שפחיד השמור – ליתן עשה על לא תעשה:

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

מלקור: לא תשוב לקחתו – מכאן אמרו שלאחריו שכחה שלפניו אינו שכחה שאינו צביל תשוב: למען יזכר – ואע"פ שצביל לידו שלא צמתכוין ק"ו לעושה צמתכוין אמור מעתה נפלה סלע מידו ומאכה עני ונתפרנס זה הרי הוא מתברך עליה:

(כ) לא תפאר – לא תטול תפארתו ממנו מכאן שמתכוין פאה לאילן: אחר כך – זו שכחה:

(כא) לא תעול. אם מלאת בו עוללת לא תקחנה ואיזו היא עוללת כל שאין לה לא כתף ולא נטף יש לה אחד מהם הרי היא לצעל הבית וראיתי בגמרא ירושלמית איזו היא כתף פסיגין זה על גב זה. נטף אלו התלויות בשדרה ויורדות:

(א) כי יהיה ריב – סופס להיות נגשים אל המשפט אמור מעתה אין שלום יולא מתוך מריבה מי גרם ללוט לפרוש מן הכדיק הוי אומר זו מריבה: והרשיעו את הרשע – יכול כל המתחייבין דין לוקין ת"ל והיה אם בן הכות הרשע פעמים לוקה פעמים אינו לוקה ומי הוא הלוקה למוד מן הענין. לא תחסום שור דישו. לאו שלא נתק לעשה:

(ב) והפילו השופט – מלמד שאין מלקין אותו לא עומד ולא יושב אלא מוטה: לפניו כדי רשעו – ולאחריו כדי שתיים מכאן אמרו מלקין אותו שתי ידות מלאחריו ושלש מלפניו: במספר – ואינו נקוד במספר למד שהוא דבוק לומר במספר מ' ולא מ' שלמים אלא מנין שהוא סכום ומשלים לארבעים והם מ' חסר אחת:

(ג) לא יוסיף – מכאן אזהרה למכה את חבירו: ונקלה אחיד – כל היום קורא רשע ומשלקה קראו אחיד:

(ד) לא תחסום שור דישו – דבר הכחוש בהוה וה"ה לכל בהמה חיה ועוף העושים במלאכה שהיא בדבר מאכל א"כ למה נאמר שור להוילא את האדם: דישו – יכול יחסמו מבחוץ ת"ל לא תחסום שור מ"מ. ולמה נאמר דיש לומר כך מה דיש מיוחד דבר שלא נגמרה מלאכתו (למעשה ולחלה) וגידולו מן הארץ אף כל כיוצא בו ילא החולב והמגבן

(ח) השמר בנגע הרעת – שלא תתלוש סימני טומאה ולא תקוץ את הבהרת: ככל אשר יורו אחכם – אם להסגיר אם להחליט אם לטהר:

(ט) זכור את אשר עשה וגו' למרים – אם באת להזהיר שלא תלקה בצרעת אל תספר לשון הרע זכור העשוי למרים שדברה באחיה ולקחה בנגעים:

(י) כי תשה ברעך – תחוב בחבירך: משאת מחומה – חוב של כלום:

(יב) לא תשכב בעצטו – לא תשכב ועצטו אצלך:

(יג) כבוד השמש – אם כסות לילה הוא ואם כסות יום החזירהו בצקר וכבר כתוב בואלה המשפטים עד בא השמש תשיבנו לו כל היום תשיבנו לו וכבא השמש תקחנו: וברכך – ואם אינו מברכך מכל מקום ולך תהיה לדיקה:

(יד) לא תעשוק שכיר – והלא כבר כתוב אלא לעבור על האביון ב' לאוין לא תעשוק שכר שכיר שהוא עני ואביון ועל העשיר כבר הזהיר לא תעשוק את רעך: אביון – התאב לכל דבר: מגרד – זה גר לדיק: בשעריך – זה גר תושב האוכל נבילות: אשר בארץך – לרבות שכר בהמה וכלים:

(טו) ואליו הוא נושא את נפשו – אל השכר הזה הוא נושא את נפשו למות עלה בכבש ונתלה באילן: והיה כך חטא – מ"מ אלא שממרהין ליפרע ע"י הקורא:

(טז) לא יומתו אבות על בנים – בעדות בנים וא"ת בעון בנים כבר נאמר איש בחטאו יומתו אבל מי שאינו איש מת בעון אביו והקטנים מתים בעון אבותם בידי שמים:

(יז) לא תטה משפט גר יתום – ועל העשיר כבר הזהיר לא תטה משפט ושנה בעני לעבור עליו בשני לאוין לפי שנקל להטות משפט עני יותר משל עשיר לכך הזהיר ושנה עליו: לא תחבל – שלא בשעת הלואה:

(יח) זכרת – ע"מ כן פדיתוך לשמור חוקותי אפילו יש חסרון כים בדבר:

(יט) ושכחת עומר – ולא גדיש מכאן אמרו עומר שיש בו סאתים ושכחו אינו שכחה: בשדה – לרבות שכחת קמה ששכח מקלתה

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

צעדים זוממין לא תחוס מה להלן ממון אף
כאן ממון:

(יג) גדולה וקטנה – גדולה כשמכשפת את
הקטנה שלא יהא נוטל בגדולה ומחזיר
בקטנה:

(יד) לא יהיה לך – אם עשית כן לא יהיה לך
כלום: אבן ואבן – משקלות:

(טו) אבן שלמה ולדק יהיה לך – אם עשית
כן יהיה לך הרבה:

(יז) זכור את אשר עשה לך – אם שקרת
במדות ובמשקלות הוי דואג מגרוי האויב
שנאמר מאזני מרמה תועבת ה' וכתוב בתריה
בא זדון ויבא קלון:

(יח) אשר קרד בדרך – לשון מקרה. ד"א
לשון קרי וטומאה. שהיה מטמאן במשכב
זכור. ד"א לשון קור וחוס לנגד והפשיך
מרתחתך שהיו העובדי כוכבים יראים
להלחם בכס וזא זה והתחיל והראה מקום
לאחרים משל לאמצטי רותחת שאין כל בריה
יכולה לירד בתוכה בא בן בליעל אחד קפץ
וירד לתוכה לע"פ שנכזה הקרה אותה בפני
אחרים: ויזנב בך – מכת זנב חותך מילות
וזרק כלפי מעלה: כל הנחשלים אחריך –
חסרי כח מחמת חטאם שהיה הענן פולטן:
ואתה עיף ויגע – עיף בצמא דכתיב ויצמא
סם העם למים וכתיב אחריו ויבא עמלק:
ויגע – בדרך: ולא ירא – עמלק: אלהים –
מלהרע לך:

(יט) תמחה את זכר עמלק. מאיש ועד אשה
מעולל ועד יונק משור ועד שם שלא יהא סם
עמלק נזכר אפילו על הבהמה לומר בהמה זו
משל עמלק היתה:

והמחבץ שאין גידולו מן הארץ ילא הלש
והמקטף שנגמרה מלאכתו לחלה ילא הבדל
בתמרים ובגרוגרות שנגמרה מלאכתן למעשר:
(ה) כי יבאו אחים יחדו – שהיתה להם ישיבה
אחת בעולם פרט לאשת אחיו שלא היה
בעולמו: יחדו – המיוחדים בנחלה פרט
לאחיו מן האם: וכן אין לו – עיין עליו בן או
בת או בן הבן או בת הבן (או בן הבת) או בת
הבת:

(ו) והיה הזכור – גדול האחים הוא מייבם
אותה: אשר תלד – פרט לאיילוניית שאינה
יולדת: יקום על שם אחיו – זה שייבם את
אשתו יטול נחלת המת בנכסי אביו: ולא
ימחה שמו – פרט לאשת סרים ששמו מחוי:

(ז) השערה – כתרומתו לתרע בית דינא:

(ח) ועמד – צעמידה (ספרי) (וע' תוספות
יבמות ק"ג ד"ה בין עומד וכו' שהביאו
הספרי פירשו דהיינו לכתחלה): ואמר –
בלשון הקודש ואף היא דבריה בלשון הקודש:

(ט) וירקה בפניו – על גבי קרקע: אשר לא
יבנה – מכאן למי שחלץ שלא יחזור וייבם
ללא כתיב אשר לא בנה אלא אשר לא יבנה
כיון שלא בנה שוב לא יבנה:

(י) ונקרא שמו וגו' – מורה על כל העומדים
סם לומר חלוץ הנעל:

(יא) כי ינאו אנשים – סופן לבא לידי מכות
כמו שנאמר מיד מכהו אין שלום יולא מתוך
ידי מלואת:

(יב) וקתחה את כפה – ממון דמי בשהו הכל
לפי המבייש והמתבייש או אינו אלא ידה
ממש נאמר כאן לא תחוס ונאמר להלן

נביא – ישעיה פרק ג'

(א) רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָה פְּעָחִי רְנָה וְצִהְלִי לֹא חָלָה בִּי רַבִּים בְּנֵי שׁוֹמְמָה מְבֻנִי
בְּעוֹלָה אָמַר יְהוָה: (ב) הֲרַחֲבֵי מְקוֹם אֲהֲלָךְ וִירִיעוֹת מִשְׁפְּנוֹתֶיךָ יִטּוּ אֶל
תַּחֲשִׁבֵי הָאָרֶזִים מִיִּתְרֶיךָ וַיִּתְדַתְּךָ חֲזִיקִי: (ג) כִּי יִמִּין וְשִׁמְאוֹל תִּפְרָצִי וְזָרְעֶךָ
גֹּזִים יִירֹשׁוּ וְעָרִים נְשֻׁמּוֹת יוֹשִׁיבוּ: (ד) אֶל תִּירָאִי כִּי לֹא תִבּוֹשִׁי וְאֶל תִּכְלָמִי כִּי
לֹא תִחְפְּרִי כִּי בִשְׁתַּ עֲלוֹמֶיךָ תִּשְׁכַּחֲךָ וְחָרַפְתָּ אֲלֻמְנוֹתֶיךָ לֹא תִזְכְּרִי עוֹד: (ה) כִּי

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

בְּעֲלִיָּה עֲשִׂיךָ יְהוָה עֲבָאוֹת שְׁמוֹ וּגְאֻלָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל הָאָרֶץ יִקְרָא: (א) כִּי כֹאשָׁה עֲזוּבָה וְעֵצוּבַת רוּחַ קָרָאךָ יְהוָה וְאַשְׁתָּה נְעוּדִים כִּי תִמָּאֵס אָמַר אֱלֹהֶיךָ: (ב) בְּרִגְעֵי קָטָן עֲזוּבְתִיךָ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבְּצֶךָ: (ג) בְּשִׁעָרְךָ קִצְפָה הִסְתַּרְתִּי פָנַי רִגַע מִמֶּךָ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחַמְתִּיךָ אָמַר גְּאֻלָּה יְהוָה: (ד) כִּי מִי נָח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מֵעַבְרֵי מִי נָח עוֹד עַל הָאָרֶץ כִּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקִּצְפָה עֲלֶיךָ וּמִגֶּעֶר בָּךְ: (ה) כִּי הִקְרִים יְמוּשׁוֹ וְהִגְבַּעוֹת תִּמְוֹטֵינָה וְחֶסְדִּי מֵאַתָּה לֹא יִמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּשׁ אָמַר מִרַחֲמֶיךָ יְהוָה:

משנה – נגעים פרק ה'

(א) כָּל סִפֵּק נִגְעִים טָהוֹר, חוּץ מִזֶּה, וְעוֹד אַחֵר. וְאִיזָה, זֶה מִי שֶׁהִיָּתָה בּוֹ בְּהֵרַת בְּגָרִיס וְהִסְגִּירָה, בְּסוּף שְׁבוּעַ וְהָרִי הִיא פְּסָלֵעַ, סִפֵּק שֶׁהִיא (הִיא) סִפֵּק שֶׁאַחֲרַת בָּאָה תַּחְתֵּיהָ, טָמֵא:

פשה: ספק שלחמת צאה תחתיה – והראשונה הלכה וראויה להסגיר, דאין פשיון מטמא בתחלה: טמא – ומחליטו:

רע"ב – (א) כל ספק נגעים חוץ מזה – לספק צהרת קדמה, ספק שער לבן קדם: הרי היא כסלע – נעשית רחצה וגדולה כסלע: ספר שהיא היא – וראויה להחליט שהרי

(ב) הַחֲלִיטוּ בְּשִׁעַר לָבָן, הֲלֹךְ שִׁעַר לָבָן וְחֹזֵר שִׁעַר לָבָן, וְכֵן בְּמַחֲיָה וּבְפִשְׁיּוֹן, בְּתַחֲלָה בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוּר, הָרִי הִיא כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה. הַחֲלִיטוּ בְּמַחֲיָה וְהִלְכָה הַמַּחֲיָה וְחֹזְרָה הַמַּחֲיָה. וְכֵן בְּשִׁעַר לָבָן וּבְפִשְׁיּוֹן, בְּתַחֲלָה, בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוּר, הָרִי הִיא כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה. הַחֲלִיטוּ בְּפִשְׁיּוֹן, הֲלֹךְ הַפִּשְׁיּוֹן וְחֹזֵר הַפִּשְׁיּוֹן. וְכֵן בְּשִׁעַר לָבָן, בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוּר, הָרִי הִיא כְּמוֹת שֶׁהִיָּתָה:

ככל הני גוויי אם הלך לו שער לבן וחזר שער לבן, או מחיה או פשיון: הרי היא כמות שהיתה – כלומר, נשאר בטומאה כמו שהיה, הואיל ויש בו סימן טומאה, אע"פ שאין זה אוחו סימן שהיה בשעת החלט: וחזר הפשיון וכן בשער לבן – הא דללא קתני הכא וכן במחיה, לפי שכשהלך הפשיון וצאת המחיה, פעמים שיהיה טהור, כגון שהמחיה מיעטה הנגע מכגרים:

רע"ב – (ב) הלך שער לבן – שהחלט בעצורו: וחזר שער לבן – אחר תחתיו: וכן במחיה וכן בפשיון – או שלא חזר שער לבן, אלא שנולדה בו מחיה שהיא גם כן סימן טומאה, או שפשה הנגע: בתחילה בסוף שבו רשון – כלומר, בין שהחלט היה בתחלה היה בתחילה כשהוצא אל הכהן, בין בסוף שבו רשון, בין בסוף שבו שני, בין לאחר הפטור כגון שעמד בעיניו שני שבעות ופטרו ואחר הפטור צא שער לבן והחליטו,

(ג) שִׁעַר פְּקֻדָּה, עֵקֶבִיא בֶן מִהֲלֵלְאֵל מִטְּמֵא, וְחֶכְמִים מִטְּהַרְיָן. אִיזָה הוּא שִׁעַר פְּקֻדָּה, מִי שֶׁהִיָּתָה בּוֹ בְּהֵרַת וּבָה שִׁעַר לָבָן, הֲלֹכָה הַבְּהֵרַת וְהַנִּיחָה לְשִׁעַר לָבָן בְּמִקְוָמוֹ וְחֹזְרָה, עֵקֶבִיא בֶן מִהֲלֵלְאֵל מִטְּמֵא, וְחֶכְמִים מִטְּהַרְיָן. אָמַר רַבִּי

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

עֲקִיבָא, מוֹדָה אֲנִי בְּזֶה שֶׁהוּא טְהוֹר. אֵיזָה הוּא שְׁעַר פְּקֻדָּה, מִי שֶׁהִיָּתָה בּוֹ בְּהֵרַת כְּגָרִיס וּבָה שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, וְהֵלֵךְ הִימְנָה כְּחֵצֵי גְרִיס וְהִנִּיחוֹ לְשְׁעַר לְבָן בַּמָּקוֹם הַבְּהֵרַת וְחֹזֵר. אָמְרוּ לוֹ, בְּשֵׁם שֶׁבִטְלוּ אֶת דְּבָרֵי עֲקִיבָא, אִף דְּבָרֵיךָ אֵינּוּ מְקִימִין:

רע"ב - (ג) שער פקודה - לשון פקדון, שהפקודה הוציאה את השער בעור הבשר והלכה לה: וחכמים מטהרים - וטעמייהו,

(ד) כל ספק נגעים בתחלה טהור, עד שלא נזקק לטמאה. משנזקק לטמאה, ספקו טמא. ביצד, שנים שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגריס ובזה בסלע, בסוף שבוע בזה בסלע ובזה בסלע, ואינו ידוע באיזה מהן פשה, בין באיש אחד בין בשני אנשים, טהור. רבי עקיבא אומר, באיש אחד, טמא. ובשני אנשים, טהור:

רע"ב - (ז) בין באיש אחד - רע"ג דמה נפסק יש בו צהרת אחת שפשתה, אותה שתחילתה כגריס ועכשיו כסלע, והיה ראוי להחליטו, אפילו הכי הואיל ואינו יודע על איזה נגע מחליטו, טהור מגזירת הכתוב דכתיב (ויקרא יג) ואם פשה תפשה בעור וטימא הכהן אותו, את הנגע הולחי הוא

(ח) משנזקק לטמאה, ספקו טמא ביצד, שנים שבאו אצל כהן, בזה בהרת כגריס ובזה בסלע, בסוף שבוע בזה בסלע ועוד ובזה בסלע ועוד, שניהן טמאין. אף על פי שחזרו להיות בסלע, שניהן טמאין, עד שייחזרו להיות כגריס. זה הוא שאמרו, משנזקק לטמאה, ספקו טמא:

רע"ב - (ה) שניהם טמאין - דבשניהם פשה: רע"פ שחזרו להיות כסלע - דהשתא אחד מהם טהור. הואיל והזקקו לטומאה, שניהם טמאין, דכתיב (שם) וטיהרו הכהן,

גמרא - נדה דף כה' ע"ב

המפלת סנדל וכו': תנו רבנן סנדל דומה לדג של ים מתחלתו ולד הוא אלא שנרצף רבן שמעון בן גמליאל אומר סנדל דומה ללשון של שור הגדול משום רבותינו העידו סנדל צריך צורת פנים א"ר יהודה אמר שמואל הלכה סנדל צריך צורת פנים א"ר אדא א"ר יוסף א"ר יצחק סנדל צריך צורת פנים ואפי' מאחוריו משל לאדם שסטר את חבריו והחזיר פניו לאחוריו בימי רבי ינאי בקשו לטהר את הסנדל שאין לו צורת פנים אמר להם ר' ינאי טיהרתם את הוולדות והתניא משום רבותינו העידו סנדל

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

צריך צורת פנים אמר רב ביבי בר אביי אמר רבי יוחנן מעדותו של רבי נחוניא נשנית משנה זו אמר רבי זעירא זכה בה רב ביבי בשמעתיה דאנא והוא הוינא יתבינן קמיה דרבי יוחנן כי אמרה להא שמעתא וקדם איהו ואמר זכה בה למה הזכירו סנדל והלא אין סנדל שאין עמו ולד אי דאתילידא נקבה בהדיה ה"נ הכא במאי עסקינן דאתיליד זכר בהדיה מהו דתימא הואיל ואמר רב יצחק בר אמי אשה מזרעת תחילה יולדת זכר איש מזריע תחלה יולדת נקבה מדהא זכר הא נמי זכר קא משמע לן אימא שניהם הזריעו בבת אחת האי זכר והאי נקבה:

רש"י על הגמרא

שמעתיה מר' יוחנן למעדותו של רבי נחוניא נשנית ולא זכיתי לאומרה: והלא אין סנדל שאין עמו ולד – ובלא סנדל נמי הויא טומאה לידה: אי דאתיליד נקבה בהדיה ה"נ – ללא היה כריך להזכירו דיך לה ימי טומאה וטהרה לנקבה שאפילו הוא זכר גמור כי איכא נקבה בהדיה יושבת לנקבה ימי טומאה וטהרה ושל זכר מובלעים בחוכן: דאתיליד זכר בהדיה – ומספקי' לסנדל לנקבה ויושבת שבועיים לטומאה אבל טהרה לנקבה לא יהצין לה דלילמא זכר הוא: האי נמי זכר – ולא תשז אלא לזכר קמ"ל כו':

דג של ים – דג ים זכר ושמו סנדל: אלא שנרף – נמעד: ולשון של שור הגדול – דהיינו פניו טוחות ואע"ג לאוקמינן לעיל פניו טוחות אין אמו טומאה גבי סנדל והאי אמו טומאה לידה (סנדל) דולד שעמו מוכיח עליו דולד הוא אלא שנימוק ע"י חזרו שדחוק: כריך לורת פנים אפי' מאחוריו – כלומר אפי' אינו אלא מאחוריו הוי ולד: שטר – הכהו על לחיו: משנה זו – דקתני כריך לורת פנים מעדותו של רבי נחוניא נשנית הוא העיד עליה בזית המדקש ויחילאה היא: זכה בה רב ביבי בשמעתיה – מזלו גרם לומר שמועה זו וקלמני שגס אני

זוהר – ויקהל דף רח' ע"א

יִוּמָא דְשִׁבְתָּא, חֲדוּה אִיהוּ לְכַלָּא, וְכַלָּא אֲתַנְטֵר לְעֵילָא וְתַתָּא. וְנַהוּרָא (נ"א ונקודה) תַּתָּא נַהוּרָא לְסַלְקָא לְעֵילָא, בְּשִׁפְרוּ דְעֵטְרִין שְׁבַעִין חוּלְקִין יַתִּיר, וְסָבָא דְכָל סָבִין אֲתַעֵר:

בְּדִין פֶּד סְלִיק נַהוּרָא, עֲמָא קַדִּישָׁא מְקַדְמִי לְבִי בְּנִישְׁתָּא בְּלָבוּשׁ יָקָר בְּחֲדוּה, מִתְעַטְרֵן בְּעֵטְרָא קַדִּישָׁא דְלְעֵילָא, בְּהוּא רַוְחָא דְקַיִמָּא עַלִּיָּהוּ לְתַתָּא, מְשַׁבְּחֵן בְּשִׁירֵין וְתוֹשְׁבְּחֵן, וְסַלְקִין תּוֹשְׁבְּחֵן לְעֵילָא, וְעֵלָאִין וְתַתָּאִין בְּלָהוּ בְּחֲדוּה, וּמִתְעַטְרֵן בְּלָהוּ בְּחֲדָא. פִּתְחֵי עֵלָאִין וְאֲמַרִּי, זַכָּאִין אַתּוּן עֲמָא קַדִּישָׁא בְּאַרְעָא, דְּמַאֲרִיכוּן אֲתַעֵטְר עַלִּיכוּן, וְכָל חִילִין קַדִּישִׁין, מִתְעַטְרִין בְּגִיבִיכוּן: הָאִי יוּמָא, יוּמָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְלָאוּ יוּמָא דְגוּפָא, בְּגִין דְשִׁלְטָנוּ דְצִרוּרָא דְנִשְׁמַתִּין אִיהוּ, וְקַיִמֵן עֵלָאִין וְתַתָּאִין בְּלָהוּ בְּזוּגָא (דף ר"ה ע"ב) חֲדָא, בְּעֵטְרָא דְרוּחָא יַתִּירָא עֵלָאָה קַדִּישָׁא:

חק לישראל – פרשת כי תצא יום ו'

הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פרק י'

(י) הקורע כדי לתפור שתי תפירות על מנת לתפור שתי תפירות חייב אבל הקורע להפסידה פטור מפני שהוא מקלקל הקורע בחמתו או על מנת שהוא חייב לקרוע עליו חייב מפני שמיישב את דעתו בדבר זה וינוח יצרו והואיל וחמתו שוכבת בדבר זה הרי הוא כמתקן וחייב והפותח בית הצואר בשבת חייב:

(יא) המדבק ניירות או עורות בקולן של ספרים וכיוצא בו הרי זה תולדת תופר וחייב וכן המפרק ניירות דבוקין או עורות דבוקין ולא נתכוין לקלקל בלבד הרי זה תולדת קורע וחייב:

לע"נ:

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רזאל, צדיקה בת שרה ז"ל.